

— خانه نشر هنر و ادبیات چراغ —

پژوهش معاصر ایرانی

نگاهی به

سازمان مجاهدین خلق ایران

و تکامل تاریخی و تاثیر این سازمان
در رابطه با بحث های مربوط به اپوزیسیون ایران

همایون علیزاده

نویسنده:

حبیب ت. ریاحی

ترجمه:

پویان مقدسی

دبیر مجموعه:

رضا زواری

مدیر هنری و طراح گرافیک:

اول

چاپ:

۲۰۲۳

آوریل

وین

— Das Licht Verlagshaus —

WWW.DASLICHT.AT

 @nashrcheraagh

نگاهی به سازمان مجاهدین خلق ایران

و تکامل تاریخی و تاثیر این سازمان
در رابطه با بحث های مربوط به اپوزیسیون ایران

همایون علیزاده
ترجمه: حبیب.ت. ریاحی

وین؛ آوریل ۲۰۲۳

ف
ه
دست

۱۱	پیشگفتار
۱۳	خلاصه

۱. وقایع خرداد ۱۳۴۲ و مبدأ مبارزه مسلحانه علیه نظام شاهنشاهی

۱۷	تاسیس سازمان مجاهدین خلق ایران
۱۹	سال‌های شکل‌گیری سازمان مجاهدین خلق
۲۰	آیت‌الله خمینی و مجاهدین خلق
۲۱	انشعاب و ترور در درون سازمان مجاهدین خلق

۲. نقش مجاهدین خلق در انقلاب ایران

۲۵	مجاهدین خلق پس از انقلاب ۱۹۷۹
۲۶	دوره‌ی سیاست‌مدارا
	انتخابات مجلس مؤسسان (مجلس خبرگان)
۲۸	برای تنظیم قانون اساسی

۲۹	اشغال سفارت امریکا در تهران
۳۰	دوره‌ی رویارویی با زمامداران جدید
۳۲	قانون اساسی جدید اسلامی
۳۲	انتخابات ریاست جمهوری و پارلمان در سال ۱۹۸۰
۳۴	برکناری بنی‌صدر از مقام ریاست جمهوری
۳۶	حاکمیت ترور و نابودی اپوزیسیون

۳. عزیمت مجاهدین خلق به خارج و عملکرد سازمان بعد از ۱۹۸۱

۴۱	۱.۳. تبعید در پاریس
۴۱	تشکیل «شورای ملی مقاومت» در پاریس

۲.۳. عراق بازوی جدید مجاهدین خلق

۴۵	پیمان با صدام حسین
۴۸	حکم اعدام علیه علی زرکش
۴۸	عملیات «فروغ جاویدان»

۳.۳. مجاهدین خلق و کردها

	مشارکت مجاهدین خلق در سرکوب
۵۱	شیعیان و کردهای شمال عراق در سال ۱۹۹۱
۵۲	بحران کردها در سال ۱۹۹۱
۵۳	کمک‌های دولت اتریش به کردها

۵۳	دو ماموریت به ترکیه و پذیرش پناهجویان کرد در اتریش
۵۴	دو مورد در اردوگاه پناهندگی در مرز ترکیه و عراق
۵۵	حکم بازداشت مسعود و مریم رجوی و ۳۹ عضو دیگر مجاهدین خلق از سوی حکومت عراق

۴.۳. پایگاه‌های اشرف در عراق و آلبانی

۵۷	فعالیت مجاهدین خلق برای جذب نیروی تازه در «پایگاه اشرف»
۵۹	خلع سلاح و رفتار نظامیان ایالات متحده امریکا با مجاهدین خلق در سال ۲۰۰۳
۶۲	حمله پلیس فرانسه به مقر مجاهدین خلق در پاریس در ژوئن ۲۰۰۳
۶۲	«پایگاه اشرف» به مثابه زندان
۶۴	حملات نظامی جمهوری اسلامی به پایگاه اشرف

تغییر مکان مجاهدین خلق از پایگاه اشرف
به اردوگاه لیبرتی (پایگاه اشرف ۲)
۶۵

ایجاد پایگاه «اشرف ۳» در کشور آلبانی
۶۷

۵.۳. تلاش مجاهدین خلق برای کسب اعتبار

رده بندی مجاهدین خلق
به عنوان یک سازمان تروریستی
۷۱

حذف مجاهدین خلق
از لیست سازمان‌های تروریستی
۷۳

شنود نظر مریم رجوی
در کنگره‌ی امریکا درباره‌ی حکومت اسلامی (داعش)
۷۷

سیاست اطلاع رسانی مجاهدین خلق
۷۸

وجه و اعتبار مجاهدین خلق در مطبوعات بین‌المللی
۷۹

کوشش مجاهدین خلق
برای کسب مشروعیت از طریق سیاستمداران
ایالات متحده امریکا
۸۰

مجاهدین خلق و سیاست تدارک مالی آن‌ها
۸۲

کمک‌های مالی مجاهدین خلق
به حزب راست افراطی وکس (Vox) در اسپانیا
۸۷

۸۸	پاداش و رشوه به سیاستمداران خارجی
۹۵	همکاری با سرویس های اطلاعاتی بیگانه
۹۶	فعالیت های جمهوری اسلامی ایران علیه مجاهدین خلق در خارج
۴. مجاهدین خلق و آینده	
۱۰۱	مجاهدین خلق به مثابه ساختاری فرقه ای
۱۰۳	مجاهدین خلق امروزی
۱۰۵	چشم انداز های آتی

از آن جایی که این نوشته هیچ ادعایی به کامل بودن متن و محتوا ندارد، از خوانندگان گرامی خواهشمندم تا انتقادات و یا نظرات خود را برای تکمیل این نوشته به آدرس ایمیل زیر ارسال نمایند:

homa1300@gmail.com

پیشاپیش بسیار سپاس گزارم.

پیش‌گفتار

زمانی‌که از سال ۱۹۸۲ تا ۱۹۸۷ مسئولیت «کمیته دفاع از حقوق بشر در ایران» در اتریش را به عهده داشتم، تجربیاتی از برخورد با هواداران و اعضای سازمان مجاهدین خلق را کسب کردم. در این سال‌ها با کمک «کمیته دفاع از حقوق بشر در ایران» و همچنین بخش پناهندگی وزارت کشور فدرال اتریش (۱۹۷۸ تا ۱۹۹۵) افرادی از این سازمان توانستند از ترکیه و پاکستان به اتریش آمده و بعداً به فرانسه، امریکا، کانادا و استرالیا مهاجرت کنند. این تجارب مرا بر آن داشت تا فصلی از کتابم (اتوبیوگرافی) را به این سازمان اختصاص دهم. از آنجا که بخش عمده‌ی کتاب بر اساس تحقیقات علمی پیرامون موضوعات خاصی نوشته شده است، پرداختن به تاریخچه و بررسی سازمان مجاهدین خلق، تاثیر و کارکرد آن در انقلاب ایران، استراتژی‌ها و فعالیت‌های آن از ابتدای تاسیس به بعد به زمان بیشتری نیاز داشت تا بتوان بررسی همه جانبه‌ی در مورد این سازمان انجام داد. بنابراین، کار حاضر که شامل بیش از ۳۸۰ پانویست است را باید از این منظر نگریست. این نوشته مربوط به مجاهدین خلق ایران در شماره‌ی مخصوص اینترنشنال اتریش در ماه ژوئن ۲۰۲۱ منتشر شد.

از دوست و همراه دیرینه‌ام حبیب تاج میر ریاحی، که زحمت ترجمه‌ی این

اثر را از زبان آلمانی به فارسی به عهده گرفت، بسیار ممنون و سپاسگزارم. از دوست عزیز و مهربانم گرجی مرزبان، نیز بسیار متشکرم که متن ترجمه شده را مرور کرده است. امید که این اثر را جوانان ایرانی بخوانند تا بدانند چگونه نسل ما در تحقق بخشیدن به دموکراسی، احترام به حقوق بشر و پلورالیسم در ایران ناکام ماند. نسل جوان باید از اشتباهات فاحش نسل گذشته درس گرفته و راه را برای یک نظم اجتماعی کثرت‌گرا و دمکراتیک در ایران هموار نماید.

وین؛ آوریل ۲۰۲۳

خلاصه

نوشته‌ی حاضر در راستای بررسی تاریخ معاصر ایران، به تکامل تاریخی سازمان مجاهدین خلق و عملکرد آن از آغاز فعالیت در دهه شصت تا به امروز پرداخته است.^۱ این نوشته در برگرفته‌ی وقایعی است که سیاست و کارکردهای سازمان مجاهدین خلق^۲ در شصت سال گذشته، تاثیر آن بر تاریخ اخیر ایران و نقش آن در اپوزیسیون ایران را بررسی می‌کند. هم‌چنین به جریان شکل‌گیری و انشعاب در این سازمان در دهه‌ی هفتاد می‌پردازد؛ انشعابی که به ایجاد دو جناح در آن سازمان منتهی شد: جناح مارکسیست — لنینیست و جناح اسلامی. از آن گذشته دوره‌ی سکون و دوره‌ی رویارویی مجاهدین خلق با زمامداران جدید و روابط بین آیت‌الله خمینی و مجاهدین خلق پس از انقلاب، مخصوصاً در جریان انتخابات مجلس مؤسسان، قانون اساسی جدید، ریاست جمهوری، انتخابات پارلمانی سال ۱۹۸۰ و برکناری بنی‌صدر از ریاست جمهوری و در پی آن حاکمیت ترور و نابودی اپوزیسیون، موضوعات دیگری است که به آن پرداخته شده است. حوادث دوران حیات سازمان مجاهدین خلق در تبعید، تشکیل «شورای ملی مقاومت» در پاریس، پیمان با صدام حسین و شرکت در سرکوب کردها و شیعیان شمال عراق در سال ۱۹۹۱، حکم بازداشت مسعود و مریم رجوی و ۳۹ تن دیگر از اعضای

۱- مقایسه کنید با :

https://www.britannica.com/place/Iran/The-Islamic-republic#ref315925 و رده:اعضای سازمان مجاهدین

خلق ایران / <https://fa.wikipedia.org/wiki/>

۲- مجاهدین خلق ایران شیعه مذهب‌اند و شبیه مجاهدین افغانستان نیستند که سنی‌اند و هم به لحاظ تاریخی و هم ایدئولوژیک دارای سازمان‌های کاملاً متفاوتند. تا کنون هیچ همکاری‌ای بین این دو سازمان وجود نداشته است.

سازمان مجاهدین خلق از سوی حکومت عراق به اتهام جنایت علیه بشریت، همه مشخص می‌کنند که سازمان مجاهدین خلق چگونه بر خلاف آرمان‌ها و تصورات بنیان‌گذارانش عمل کرده است.

در این رابطه و در خصوص بحران سال ۱۹۹۱ کردها و کمک دولت اتریش به آن‌ها، در دو ماموریت به ترکیه و در جریان مصاحبه‌هایی که با پناهندگان کرد در اردوگاه پناهندگی در مرز بین ترکیه و عراق در ماه سپتامبر سال ۱۹۹۱ داشتیم، مشارکت مجاهدین خلق در سرکوب شیعیان و کردهای شمال عراق در سال ۱۹۹۱ مورد تایید قرار گرفت. شیوه‌های مجاهدین خلق در نحوه عضوگیری نیروی جدید در پایگاه اشرف در عراق، سبک کار آن‌ها در بسیج هواداران و اعضای جدید را نشان می‌دهد. استفاده از اردوگاه اشرف به عنوان زندان، عملیات «فروغ جاویدان» که در آن مجاهدین شکست سختی متحمل شدند، خلع سلاح مجاهدین خلق از سوی نظامیان ایالات متحده و برخورد آن‌ها با این سازمان در سال ۲۰۰۳، انتقال مجاهدین خلق به اردوگاه لیبرتی، «اردوگاه اشرف ۲»، حملات ج.ا. به دو اردوگاه اشرف و همین‌طور ایجاد «اردوگاه اشرف ۳» در آلبانی از جمله فصل‌هایی از تاریخ مجاهدین خلق است. حمله پلیس فرانسه به مرکز فرماندهی مجاهدین خلق در پاریس در سال ۲۰۰۳ که طی آن مریم رجوی و ۱۶۰ عضو دیگر این سازمان زندانی شدند، قرار دادن این سازمان در فهرست سازمان‌های تروریستی و سپس حذف آن از فهرست این سازمان‌ها، پرسش و پاسخ از مریم رجوی در کنگره آمریکا در باره دولت اسلامی داعش، مجاهدین خلق و سیاست آن‌ها در جمع آوری کمک مالی، کمک مالی آن‌ها به حزب راست افراطی وکس (VOX) در اسپانیا و دادن رشوه به سیاستمداران آمریکایی و اروپایی (برای شرکت آن‌ها در کارزارهای مجاهدین)، فعالیت‌های اقتصادی مجاهدین خلق که امروز یک شرکت بزرگ تجاری محسوب می‌شود را مشخص می‌سازد.

سیاست اطلاعاتی مجاهدین خلق و تلاش این سازمان جهت کسب وجه نشان دهنده تلاش آن‌ها در از میان بردن وجهی منفی خود در عرصه مطبوعات بین‌المللی است. این اتهام که مجاهدین خلق با سازمان‌های امنیتی خارجی همکاری می‌کنند و همین‌طور فعالیت‌های جمهوری اسلامی علیه مجاهدین خلق در خارج، روند فعالیت‌های این سازمان در بیست سال اخیر را نشان می‌دهد. شرح حال مجاهدین خلق به مثابه یک فرقه مذهبی، مجاهدین امروزی و چشم‌اندازهای آتی این سازمان آخرین فصل‌های این

نوشته است که با مراجعه به بیش از سیصد و هشتاد منبع تکمیل شده است، منابعی مبتنی بر کتاب‌ها، مقالات و تالیفات متعددی که مربوط به سازمان مجاهدین خلق ایران است.

